

# BügelHajema

Plek voor ideeën

## Notitie

Opdrachtgever: Gemeente Harderwijk

projectnummer: 116.00.01.21.00

Aan: Peter Mulder (gemeente Harderwijk)  
Van: Pier Wiebe Rienstra en Wim Bomhof  
Onderwerp: Stikstofregel in het bestemmingsplan "Buitengebied 2014"  
Datum: 18-02-2015

### Inleiding

Uit de resultaten van het voor het bestemmingsplan "Buitengebied 2014" opgestelde planMER<sup>1</sup> en de aanvulling<sup>2</sup> hierop blijkt dat het ontwerp van het bestemmingsplan (mogelijk) een significant negatief effect op het Natura 2000-gebied Veluwe en het gebied Veluwerandmeren heeft. Dit effect hangt samen met de toename van de stikstofdepositie op de gebieden<sup>3</sup>. De stikstofdepositie neemt toe door de in het bestemmingsplan opgenomen ontwikkelingsmogelijkheden voor veehouderijbedrijven. Hierdoor is er een toename van de stikstofemissie (ammoniakemissie) van de bedrijven mogelijk waardoor ook de depositie toeneemt.

In de bestaande situatie is de stikstofdepositie in de Natura 2000-gebieden al hoger dan de zogenoemde kritische depositiewaarden. Dit betekent dat een toename van de depositie als een significant negatief effect moet worden beoordeeld. Op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 mag de gemeenteraad een bestemmingsplan met een significant negatief effect op een Natura 2000-gebied niet vaststellen. Het ontwerpbestemmingsplan kan dan ook zo niet worden vastgesteld.

Om toch het bestemmingsplan vast te kunnen stellen worden in het plan maatregelen verwerkt. Deze maatregelen waarborgen dat een significant negatief effect vanwege het bestemmingsplan, hier een toename van de stikstofdepositie, niet plaatsvindt.

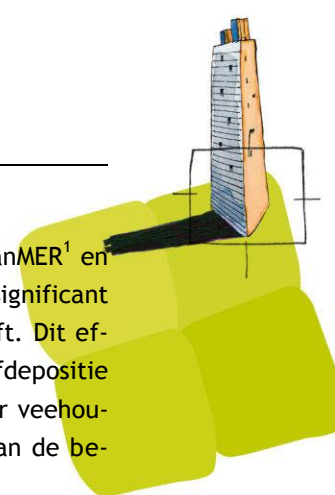
### Maatregelen?

Zoals is opgemerkt hangt de toename van de stikstofdepositie in een Natura 2000-gebied samen met de emissie van de in het bestemmingsplangebied gevestigde veehouderijbedrijven. Hieruit volgt dat wanneer de emissie van de bedrijven niet toeneemt, de depositie in een Natura 2000-gebied ook niet toe kan nemen en er ook geen sprake is van een (significant) negatief effect vanwege stikstofdepositie. Uit de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van Sta-

<sup>1</sup> Hartskeerl, P. e.a. (2012). MER Bestemmingsplan Buitengebied gemeente Harderwijk. Arcadis Nederland BV, 's-Hertogenbosch, 2012.

<sup>2</sup> Hartskeerl, P. e.a. (2014). Aanvulling MER Bestemmingsplan Buitengebied. Arcadis Nederland BV, Arnhem, 2014.

<sup>3</sup> Het Natura 2000-gebied Veluwe en het gebied Veluwerandmeren zijn aangewezen voor verschillende soorten die stikstofgevoelig zijn.





te (ABRVs) over het bestemmingsplan "Buitengebied 2009, herziening fase 1A" van de gemeente Reusel-De Mierden<sup>4</sup> blijkt dat de afdeling deze denkwijze volgt. In de uitspraak is opgemerkt dat *'de gemeenteraad op de zitting heeft gesteld dat een toename van de stikstofdepositie in vergelijking met de bestaande situatie op het moment van het vaststellen van het bestemmingsplan, bepaald op basis van de bestaande stalgebouwen en het bestaande aantal stuks vee, niet mag. Binnen de voorwaarde dat de stikstofemissie niet toe mag nemen is een toename van het aantal stuks vee mogelijk als door maatregelen zoals het gebruiken van emissiebeperkende stalgebouwen, de emissie per stuks vee afneemt. Deze denkwijze acht de afdeling juist.'*

In de aanvulling op het planMER is ook opgemerkt dat er door het uitvoeren van maatregelen aan stalgebouwen om de stikstofemissie te beperken, er binnen de bestaande emissie van de bedrijven, voldoende ontwikkelingsmogelijkheden voor de veehouderijbedrijven om gebruik te kunnen maken van de mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt<sup>5</sup>.

#### **Natuurbeschermingswet 1998**

Uit de uitspraak van de ABRV's over het bestemmingsplan "Buitengebied 2009, herziening fase 1A" blijkt dat de afdeling een (maat)regel in het bestemmingsplan op grond waarvan een toename van de stikstofemissie van een bedrijf in vergelijking met de bestaande situatie wordt voorkomen in overeenstemming met de Nbw 1998 acht.

#### **Artikel 19j**

Uit artikel 19j van de Nbw 1998 volgt samengevat dat de gemeenteraad bij het vaststellen van een bestemmingsplan de effecten van het plan op een Natura 2000-gebied moet overwegen. Wanneer een bestemmingsplan mogelijk een significant negatief effect op een Natura 2000-gebied heeft moet de gemeenteraad voor het vaststellen van het plan een passende beoordeling opstellen. Deze passende beoordeling moet onderdeel zijn van een planm.e.r.

Hieruit volgt dat een bestemmingsplan in vergelijking met de werkelijke, bestaande situatie op het moment van vaststellen van het plan geen significant negatief effect op een Natura 2000-gebied mag hebben.

#### **Artikel 19kd**

Uit artikel 19kd van de Nbw 1998 volgt samengevat dat onder een significant effect zoals bedoeld in artikel 19j niet vallen de effecten van de activiteiten die op grond van een bestemmingsplan mogelijk worden gemaakt door stikstofdepositie in de volgende situaties:

- a. het plan was in werking op de referentiedatum en is sinds dat moment niet of nauwelijks aangepast en de stikstofdepositie op een Natura 2000-gebied vanwege het plan is sinds dat moment niet toegenomen of zal niet toenemen.

<sup>4</sup> Uitspraak 201308140/1/R3 van 21 januari 2015.

<sup>5</sup> Hartskeerl, P. e.a. (2014). Aanvulling MER Bestemmingsplan Buitengebied, pag. 13 en 35-36. Arcadis Nederland BV, Arnhem, 2014.



- b. het plan is in werking getreden na de referentiedatum of is sinds dat moment sterk aangepast waarbij is gewaarborgd dat de stikstofdepositie op een Natura 2000-gebied vanwege het plan niet is toegenomen of zal niet toenemen.

Hieruit volgt dat de effecten vanwege stikstofdepositie van in een bestemmingsplan opgenomen ontwikkelingsmogelijkheden niet in een passende beoordeling overwogen hoeven worden als:

- die mogelijkheden ook al waren opgenomen in een plan dat op de referentiedatum in werking was; en
- in het bestemmingsplan maatregelen zijn opgenomen op grond waarvan de stikstofdepositie op een Natura 2000-gebied niet zal toenemen.

Hierover merkt de Afdeling advisering van de Raad van State in haar advies over de Wijziging van de Natuurbeschermingswet 1998 (programmatische aanpak stikstof)<sup>6</sup> op: *“dat de natuurtoets voor plannen strekt tot implementatie van artikel 6, derde lid, Habitatrichtlijn. Deze natuurtoets heeft onder meer betrekking op de vaststelling van een bestemmingsplan, wanneer dat voorziet in ruimtelijke ontwikkelingen. Onder een ruimtelijke ontwikkeling wordt in dat verband ook verstaan het opnieuw bestemmen van bouw- en gebruiksmogelijkheden die reeds in het voorheen geldende plan waren opgenomen, maar nog niet zijn benut (eerder bestemde, maar nog niet benutte mogelijkheden).*

*Een bestemmingsplan waarin een ruimtelijke ontwikkeling wordt voorzien die significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, is een plan als bedoeld in artikel 6, derde lid, Habitatrichtlijn. Het moet dan voorafgaand aan de vaststelling passend beoordeeld worden. Het voorstel zondert echter een bestemmingsplan waarin ruimtelijke ontwikkelingen worden voorzien waarbij de stikstofdepositie met toepassing van mitigerende maatregelen, zoals saldering, per saldo niet toeneemt, uit van de plantoets. Verder bepaalt het voorstel dat eerder bestemde, maar niet benutte bouw- en gebruiksmogelijkheden niet aan de natuurtoets voor plannen onderworpen hoeven te worden. Hiermee lijkt aan het voorstel de veronderstelling ten grondslag te liggen, dat de maximale planologische mogelijkheden die het plan op de referentiedatum bood, kunnen worden uitgezonderd van de natuurtoets voor plannen. Voor de toepassing van de Habitatrichtlijn is evenwel de feitelijke situatie op de referentiedatum bepalend. Voor zover eerder bestemde, maar niet benutte bouw- en gebruiksmogelijkheden, na de referentiedatum kunnen leiden tot ontwikkelingen die significante gevolgen kunnen hebben, moeten nieuwe bestemmings-*

---

<sup>6</sup><https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33669-4.html?zoekcriteria=%3fzkt%3dUitbreid%26pst%3dParlementaireDocumenten%26dpr%3dAlle%26spd%3d20130723%26epd%3d20130723%26dosnr%3d33669%26kmr%3dEersteKamerderStatenGeneraal%257cTweedeKamerderStatenGeneraal%257cVerenigdeVergaderingderStatenGeneraal%26sdt%3dKenmerkendeDatum%26par%3dAgenda%257cHandeling%257cKamerstuk%257cAanhangsel%2bvan%2bde%2bHandelingen%257cKamervragen%2bzonder%2bantwoord%257cNiet-dossier-stuk%257cBijlage%26dst%3dOnopgemaakt%257cOpgemaakt%257cOpgemaakt%2bna%2bonopgemaakt%26isp%3dtrue%26pnr%3d1%26rpp%3d10&resultIndex=3&sorttype=1&sortorder=4>



*plannen waarin deze bouw- en gebruiksmogelijkheden opnieuw zijn bestemd, voorafgaand passend beoordeeld worden. De voorgestelde uitzondering van de natuurtoets voor plannen leidt in zoverre tot een onvolledige implementatie van artikel 6, derde lid, Habitatrichtlijn.”*

Met andere woorden stelt de afdeling in haar advies dat op grond van artikel 6, lid 3 van de Habitatrichtlijn (Hrl) een vergelijking van de effecten van in een bestemmingsplan opgenomen ontwikkelingsmogelijkheden met de werkelijke, bestaande situatie op de referentiedatum (van het Natura 2000-gebied) nodig is. Het niet beoordelen van de ontwikkelingsmogelijkheden is dan ook in strijd met de Hrl.

In de uitspraak van de ABRvS over het bestemmingsplan “Buitengebied 1997, herziening (locatie) Markelo”<sup>7</sup> gebruikt de afdeling de bestaande situatie op grond van de verleende vergunningen op de referentiedatum als referentiesituatie. De overweging van de afdeling hierbij is ‘*dat een plan dat voorziet in een wijziging of uitbreiding van een veehouderij die niet leidt tot een verhoging van de stikstofdepositie ten opzichte van de toegestane situatie op de relevante peildatum (...) een plan is waarvan is uitgesloten dat het significante gevolgen heeft*’.

De ABRvS verwijst hierbij weliswaar naar artikel 19j van de Nbw 1998 maar de denkwijze van de afdeling lijkt aan te sluiten op de bedoeling van artikel 19kd van de Nbw 1998: namelijk het niet als significant negatief beoordelen van de effecten van op grond van een vergunning activiteiten die op de referentiedatum plaatsvonden. Op grond van deze uitspraak is de vergelijkingsbasis op grond van artikel 19kd voor plannen dezelfde als de vergelijkingsbasis op grond van artikel 19d voor projecten.

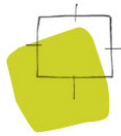
#### Referentiesituatie

Op grond van de Nbw 1998 in samenhang met uitspraken van de ABRvS zijn dan ook twee referentiesituaties te onderscheiden:

1. de werkelijke, bestaande situatie op het moment van vaststellen van een (bestemmingsplan) (artikel 19j van de Nbw 1998);
2. de situatie die op grond van verleende vergunningen op de referentiedatum van een Natura 2000-gebied mogelijk is (artikel 19kd, in samenhang met artikel 19d en de uitspraak van de ABRvS over het bestemmingsplan “Buitengebied 1997, herziening (locatie) Markelo”). De referentiedatum is het moment waarop het gebied als Natura 2000-gebied is aangewezen.

---

<sup>7</sup> Uitspraak 201202866/1/R1 van 1 mei 2013.



## Bestemmingsplan - regels

### Referentiesituatie

Voor het voor het bestemmingsplan opgestelde planMER is, naar aanleiding van het toetsingsadvies van de Commissie voor de milieueffectrapportage, een aanvulling op het planMER opgesteld. In de aanvulling zijn ook de twee hiervoor opgenomen referentiesituaties onderscheiden.

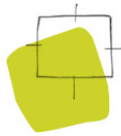
De werkelijke, bestaande situatie in de passende beoordeling is bepaald op basis van de in 2014 verleende omgevingsvergunningen, onderdeel milieu (met inbegrip van meldingen). Het aantal stuks vee op grond van deze vergunningen is aangepast op basis van informatie van het CBS over het werkelijke aantal stuks vee dat in de gemeente gehouden wordt op de veehouderijbedrijven. Hiermee is het aantal stuks vee op een afzonderlijk veehouderijbedrijf bepaald op basis van het gemiddelde aantal stuks vee op een veehouderij in de gemeente als geheel. Op basis van het op deze manier bepaalde aantal stuks vee is in samenhang met het stalgebouw (hiermee wordt de ammoniakemissie per stuks vee per jaar bepaald) de ammoniakemissie per jaar van een afzonderlijk bedrijf in de werkelijke, bestaande situatie bepaald. In de aanvulling op het planMER is deze situatie aangeduid als “hsact”.

De situatie op grond van de vergunningen is bepaald op basis van de verleende omgevingsvergunningen, onderdeel milieu (of andere overeenkomstige vergunningen zoals een Hinderwetvergunning en met inbegrip van meldingen) op 24 maart 2000. In het planMER is opgemerkt dat het bestemmingsplan alleen effect heeft op het Natura 2000-gebied Veluwe en het gebied Veluwerandmeren. Deze gebieden zijn op 24 maart 2000 als Natura 2000-gebied aangewezen. Deze situatie is aangepast als aan een bedrijf na dit moment een vergunning is verleend (of het bedrijf een melding heeft gedaan) op grond waarvan een lagere ammoniakemissie mogelijk wordt gemaakt. Ook is de situatie aangepast als aan een bedrijf een Nbw 1998-vergunning is verleend. Deze situatie is in de aanvulling aangeduid als “hsvint”.

### Regels in het bestemmingsplan

In het hiervoor aangehaalde bestemmingsplan “Buitengebied 2009, herziening fase 1A” is bepaald dat de als “Bedrijf - Agrarisch” onder andere zijn bestemd voor grondgebonden agrarische bedrijven en niet-grondgebonden agrarische bedrijven ter plaatse van de gronden met de aanduiding “intensieve veehouderij”. De bedrijfsgebouwen van deze bedrijven mogen alleen binnen een bouwvlak worden gebouwd. Op grond van een wijzigingsmogelijkheid mogen burgemeester en wethouders het bestemmingsplan - onder voorwaarden - wijzigen om de bestaande grootte van de stalgebouwen voor intensieve veehouderij te vergroten. Een voorwaarde van deze wijzigingsmogelijkheid is dat ‘er geen toename van de stikstofemissie mag plaatsvinden’.

Het beroep in deze uitspraak was ook vooral tegen wijzigingsmogelijkheid en voorwaarde gericht. In het beroep is, samengevat, opgemerkt dat deze voorwaarde de ontwikkelingsmogelijkheden van de niet-grondgebonden agrarische bedrijven onnodig beperkt. Hierover stelt de ABRvS ‘in het be-



*roep ziet de afdeling geen aanleiding om de keuze van de raad voor het opnemen van de wijzigingsvoorwaarde onredelijk bezwarend te achten. Hiertoe wordt overwogen dat de raad de wijzigingsvoorwaarde heeft gesteld om de kwaliteit van de leefomgeving in het plangebied en van nabij gelegen natuurgebieden te waarborgen. In dit verband is van belang dat er ter plaatse van omliggende Natura 2000-gebieden reeds sprake is van een overbelaste situatie als gevolg van de huidige stikstofdepositie en dat een verdere toename van de stikstofdepositie kan leiden tot significante effecten. (...) Daarbij wordt in aanmerking genomen dat het bestemmingsplan een omvangrijk gebied omvat waarbinnen een aanzienlijk aantal veehouderijen is gevestigd’.*

Uit de in het bestemmingsplan “Buitengebied 2009, herziening fase 1A” opgenomen regel blijkt echter niet ten opzichte van welke situatie er geen toename van de stikstofemissie mag plaatsvinden. Dit was namelijk één van de opmerkingen van de ABRvS op de in het bestemmingsplan “Buitengebied Westerveld” van de gemeente Westerveld<sup>8</sup>. In dit bestemmingsplan was namelijk bepaald dat ‘tot een strijdig gebruik van gronden en bouwwerken met de bestemming Agrarisch in ieder geval wordt gerekend: het gebruik van gebouwen en overkappingen ten behoeve van de uitbreiding van de bestaande veestapel waarbij een toename plaatsvindt van de ammoniakemissie vanaf het betreffende bedrijf (...)’.

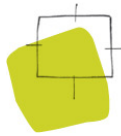
Hierover merkt de afdeling op dat ‘op grond van artikel 1 van de regels onder “bestaande veestapel” moet worden verstaan: bestaand ten tijde van de peildatum bepaald bij of krachtens de Nbw. Welke datum concreet wordt bedoel - meer specifiek: of het gaat om de peildatum voor “bestaand gebruik” in artikel 1, aanhef en onder m. van de Nbw van 31 maart 2010, of bijvoorbeeld om de referentiedatum waarnaar wordt verwezen in artikel 19kd, eerste en derde lid van die wet wordt hiermee niet duidelijk. Evenmin wordt duidelijk hoe de omvang van de “bestaande veestapel” wordt bepaald (bijvoorbeeld of wordt aangesloten bij eventuele verleende vergunningen, dan wel wordt gekeken hoeveel vee feitelijk aanwezig is). Gelet hierop is de definitie naar het oordeel van de afdeling in hoge mate rechtsonzeker omdat de invulling van “bestaande veestapel” bepalend is voor de strekking van de specifieke gebruiksverboden en geldt hetzelfde voor die bepalingen’.

De Nbw 1998 en de uitspraak van de ABRvS over het bestemmingsplan “Buitengebied 2009, herziening fase 1A” en het bestemmingsplan “Buitengebied Westerveld” in samenhang met het planMER en de aanvulling hierop in overweging nemende zijn de voorwaarden voor een regel over stikstof in een bestemmingsplan:

- door de regel moet een (significant) negatief effect door stikstofdepositie op een Natura 2000-gebied vanwege het bestemmingsplan worden voorkomen;
- de omschrijving van de maatregel om een dergelijk effect te voorkomen moet voldoende in de regel zijn uitgewerkt. Hierdoor blijkt uit de regel voldoende duidelijk welk bouwen of gebruiken op grond van het bestemmingsplan mogelijk is. Met andere woorden het opnemen

---

<sup>8</sup> Uitspraak 201207794/1/R4 van 6 augustus 2014.



- van de regel op grond waarvan alle gebruik mogelijk is als hierdoor maar geen sprake is van een (significant) negatief effect door stikstofdepositie is onvoldoende. Hieruit blijkt onvoldoende duidelijk welk gebruik wel en niet mogelijk is;
- uit de regel moet voldoende duidelijk blijken in vergelijking met welke situatie er geen sprake mag zijn van een (significant) negatief effect.

Daarbij blijkt uit de uitspraak van de ABRvS over het bestemmingsplan “Buitengebied 2012” van de gemeente Doetinchem<sup>9</sup> dat het opnemen van een regel op grond waarvan een toename van de stikstofdepositie wordt voorkomen ook niet voldoende is. Hierin merkt de afdeling op dat *‘de in het plan opgenomen voorwaarden naar het oordeel van de afdeling niet uitsluiten dat de ontwikkelingen waarin het plan voorziet niet leiden tot een toename van de stikstofemissie van een bedrijf’*. Hieruit volgt dat een in een bestemmingsplan opgenomen regel moet zijn gericht op het voorkomen van een toename van de stikstofemissie van een bedrijf.

#### Regel in het bestemmingsplan Buitengebied 2014

Op basis van de hiervoor uiteengezette overwegingen is voor het bestemmingsplan “Buitengebied 2014” de keuze gemaakt om de volgende regel in het plan op te nemen om een (significant) negatief effect door stikstofdepositie vanwege het plan te voorkomen. In de bestemmingen Agrarisch wordt in de gebruiksregels bepaald dat *‘onder strijdig gebruik met de bestemming in ieder geval wordt verstaan: het gebruik van gronden en bouwwerken voor het houden van vee wanneer hierdoor sprake is van een toename van de ammoniakemissie van een bedrijf ten opzichte van de ammoniakemissie van dat bedrijf zoals opgenomen in de bijlage ‘Emissieplafond per bedrijf’ bij deze regels’*.

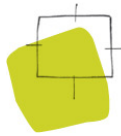
In de betreffende bijlage bij de regels is de ammoniakemissie per bedrijf opgenomen overeenkomstig de situatie “hsvint” in de aanvulling op het planMER<sup>10</sup>. Dit is de situatie op grond van de verleende omgevingsvergunning, onderdeel milieu (met inbegrip van meldingen), op het moment van aanwijzen van het Natura 2000-gebied Veluwe en het gebied Veluwerandmeren.

Bij de keuze voor deze regel is in overweging genomen dat:

1. op grond van de Wet ruimtelijke ordening de gemeenteraad voor een goede ruimtelijke ordening een bestemmingsplan vast moet stellen;
2. op grond van de Nbw 1998 een bestemmingsplan een (significant) negatief effect op een Natura 2000-gebied vanwege het plan moet voorkomen;
3. uit de resultaten van het planMER en de aanvulling hierop blijkt dat het ontwerp van het bestemmingsplan (mogelijk) een significant negatief effect op het Natura 2000-gebied Veluwe en het gebied Veluwerandmeren door stikstofdepositie heeft. Het vaststellen van het ontwerp van het plan is hierdoor in strijd met de Nbw 1998;

<sup>9</sup> Uitspraak 201308949/1/R2 van 5 november 2014.

<sup>10</sup> De ammoniakemissie per bedrijf in de situatie “hsvint” is opgenomen in bijlage 2 (onder “Vergund 2000 gecorrigeerd”) van de aanvulling op het planMER.



4. uit de uitspraken van de ABRvS blijkt dat een (significant) negatief effect door stikstofdepositie vanwege het plan kan worden voorkomen als een toename van de stikstofemissie van een afzonderlijk agrarisch bedrijf wordt voorkomen;
5. uit de uitspraak van de ABRvS over het bestemmingsplan “Buitengebied Westerveld” blijkt dat in een plan waarin een regel is opgenomen op grond waarvan een toename van de stikstofemissie van een afzonderlijk agrarisch bedrijf wordt voorkomen ook duidelijk bepaald moet worden in vergelijking met welke situatie er geen sprake mag zijn van een toename;
6. uit artikel 19j van de Nbw 1998 blijkt dat er in vergelijking met de werkelijke, bestaande situatie op het moment van vaststellen van het plan geen sprake mag zijn van een toename van de stikstofemissie;
7. uit artikel 19kd van de Nbw 1998 in samenhang met de uitspraak van de AB over het bestemmingsplan “Buitengebied 1997, herziening (locatie) Markelo” blijkt dat ook de situatie op grond van de verleende vergunningen op de referentiedatum van een Natura 2000-gebied als vergelijkings situatie kan worden gebruikt;
8. in het planMER en de aanvulling daarop de werkelijke, bestaande situatie op het moment van vaststellen van het plan op de voor milieueffectrapporten gebruikelijke manier is bepaald op basis van informatie van het CBS over het werkelijk aantal stuks vee dat in de gemeente gehouden wordt op de veehouderijbedrijven en dat hiermee het aantal stuks vee op een afzonderlijk veehouderijbedrijf is bepaald op basis van het gemiddelde aantal stuks op een veehouderijbedrijf in de gemeente als geheel;
9. dat het gemiddelde aantal stuks vee dat op een veehouderijbedrijf in de gemeente als geheel wordt gehouden niet per sé ook het aantal stuks vee is dat op een afzonderlijk veehouderijbedrijf in de werkelijke, bestaande situatie wordt gehouden en dat dit in overweging nemende het voor de gemeente de vraag is of er sprake is van een goede ruimtelijke ordening als deze situatie wordt gebruikt als vergelijkings situatie;
10. in het planMER en de aanvulling daarop is opgemerkt dat het bestemmingsplan alleen effect heeft op het Natura 2000-gebied Veluwe en het gebied Veluwerandmeren en dat deze gebieden op 24 maart 2000 als Natura 2000-gebied zijn aangewezen;
11. de situatie op grond van de verleende vergunningen op 24 maart 2000 is bepaald op basis van de op dat moment verleende omgevingsvergunningen, onderdeel milieu (met inbegrip van meldingen) waarbij deze situatie is aangepast als aan een bedrijf na dat moment een vergunning is verleend op grond waarvan een lagere stikstofemissie mogelijk wordt gemaakt of een Nbw 1998-vergunning is verleend;
12. dat hiermee de situatie die op grond van het bestemmingsplan mogelijk wordt gemaakt aansluit op de situatie die op grond van de vergunningen mogelijk is;
13. de situatie op grond van de verleende vergunning op 24 maart 2000 voor het Natura 2000-gebied Veluwe en het gebied Veluwerandmeren ook de vergelijkingsbasis is voor de beoordeling van projecten (vergunningen);
14. het bestemmingsplan na het vaststellen een kader biedt voor projecten waardoor de gemeente, in samenhang met de hiervoor onder 13. opgenomen overweging, van mening is dat door het opnemen van de situatie op grond van de verleende vergunning op 24 maart 2000





als vergelijkingssituatie in het plan sprake is van een ruimtelijke ordening die beter is dan wanneer de werkelijke, bestaande situatie op het moment van vaststellen als vergelijkingssituatie wordt opgenomen.

#### **Bestemmingsplan - toelichting**

In de toelichting van het ontwerpbestemmingsplan zijn in verschillende hoofdstukken, onder andere hoofdstuk 1.5 en 4.8, verwijzingen naar het planMER opgenomen. Deze hoofdstukken en verwijzingen zijn aangepast in overeenstemming met het planMER en de aanvulling daarop en de manier waarop dit in het plan is verwerkt.